

Elinvoimakeskus

Miten toteutamme maakuntaohjelmaa yhdessä tulevina vuosina?

Maakuntaohjelman 2026-2029 toimeenpanon kick off-tilaisuus
27.3.2026

Ylijohtaja Jaana Korhonen Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

25.3.2026

elinvoimakeskus.fi

Suomessa toimii 10 elinvoimakeskusta

Suomen aluehallinto uudistui vuoden 2026 alussa, kun kymmenen alueellista elinvoimakeskusta perustettiin 15 lakkautetun ELY-keskuksen pohjalta. ELY-keskusten ympäristön lupa- ja valvontatehtävät siirtyivät valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon sekä julkisen henkilöliikenteen tehtävät Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin.

Elinkeinot, osaaminen ja yrittäjyys

Työllisyyden edistäminen, työvoiman osaaminen, yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto.

Maaseutu

Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys ja vesitalous sekä valvonta.

Liikenne

Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito.

Ympäristö

Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen sekä ympäristökasvatus.

Rahoitus, kehittäminen ja seuranta

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä maataloustuki- ja maaseuturahaston tukien hallinnointi sekä alueiden kehittäminen.

Maahanmuutto

Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen.

Maakuntaohjelma ja elinvoimakeskusten painopisteet

4	MAAKUNTAOHJELMA 2026-2029: TAVOITELTAVA KEHITYS.....	11
4.1	Kestävä kilpailukyky, uudistavat investoinnit ja innovaatiot	11
4.1.1	Pohjois-Pohjanmaan elinkeinoelämää uudistava innovaatiojärjestelmä.....	11
4.1.2	Korkean lisäarvon ja paikallisesti merkittävien investointien vauhdittaminen.....	13
4.1.3	Koulutuksen ja osaamisen ekosysteemin kehittäminen ja osaajien saatavuus	15
4.1.4	Infran ja saavutettavuuden vahvistaminen kilpailukyvyn perustana	18
4.1.5	Yrittäjyyden edistäminen ja pk-yritysten toimintaedellytysten parantaminen	19
4.2	Hyvinvointi ja alueellinen resilienssi muuttuvassa maailmassa.....	21
4.2.1	Yhteisöllisyyden ja luottamuksen vahvistuminen resilienssin ja kokonaisturvallisuuden perustana.....	21
4.2.2	Työelämän kehittäminen ja työkyvyn edistäminen Pohjois-Pohjanmaalla.....	23
4.2.3	Yhdenvertaisuuden ja yhteisön kulttuurisen vastaanottavuuden vahvistaminen	24
4.2.4	Kulttuurista ja liikunnasta hyvinvointia ja elinvoimaa	25
4.2.5	Omavaraisuuden ja ruokaturvan vahvistaminen.....	27
4.3	Laadukas ja vetovoimainen ympäristö.....	28
4.3.1	Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.....	28
4.3.2	Maaseututaajamien uudet vetovoimaiset asumisratkaisut	30
4.3.3	Vapaa-aikaa ja matkailua palvelevien alueiden vetovoima.....	30
4.4	Yhdistävät teemat	31

Yhteiset painopisteet

Kestävä kasvu

Kehitämme elinkeinorakennetta monipuolisemmaksi ja kansainvälisemmäksi tukemalla uudistuvaa ja kasvavaa yritystoimintaa.

Tuemme pk-yritysten TKI-panostusten kasvua osana kestäväen kasvun vauhdittamista.

Vahvistamme ruokajärjestelmän kokonaiskestävyyttä, kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä.

Ylläpidämme ja kehitämme liikennejärjestelmää, joka on toimiva, turvallinen ja kestävä.

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

Vahvistamme yhteiskunnan toimintavarmuutta ja kriisikestävyyttä.

Puhdas siirtymä

Kiihdytämme puhdasta siirtymää, mikä tukee talouden rakennemuutosta, kestävää luonnonvarojen käyttöä ja kiertotaloutta.

Varmistamme osaltamme luonnon monimuotoisuuden vahvistumisen, luontokadon pysäyttämisen ja hiilinegatiivisuuden saavuttamisen.

Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

Edistämme laadukasta ja tuottavaa työelämää, joka vastaa työelämän muutoksiin.

Turvaamme puhtaat vedet, elinvoimaisen luonnon ja kulttuuriympäristöt sekä rakennetun ympäristön osana hyvinvointia ja turvallista arkea.

Maakuntaohjelma ja elinvoimakeskus: lainsäädäntö

- Elinvoimakeskuslaki määrittää alueiden kehittämisen elinvoimakeskusten lakisääteiseksi tehtäväksi. Lain 2 §:n mukaan elinvoimakeskus edistää alueiden kehittämistä, yrittäjyyttä, elinkeinotoimintaa ja työelämän laatua. Lain 21 § edellyttää, että elinvoimakeskus toimii yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa aluekehittämisen toteuttamiseksi.
- Lain 7 § kytkee maakuntaohjelmat elinvoimakeskuksen strategiaan. Tulossopimukset laaditaan maakuntaohjelma huomioiden yhteistyössä. Valtakunnallisen strategia-asiakirjan tulee ottaa huomioon alueiden näkemykset, mikä sisältää maakuntaohjelmien tavoitteet.

→ **Elinvoimakeskuksen toiminta on vahvasti kytkettynä maakuntaohjelmien toteuttamiseen**

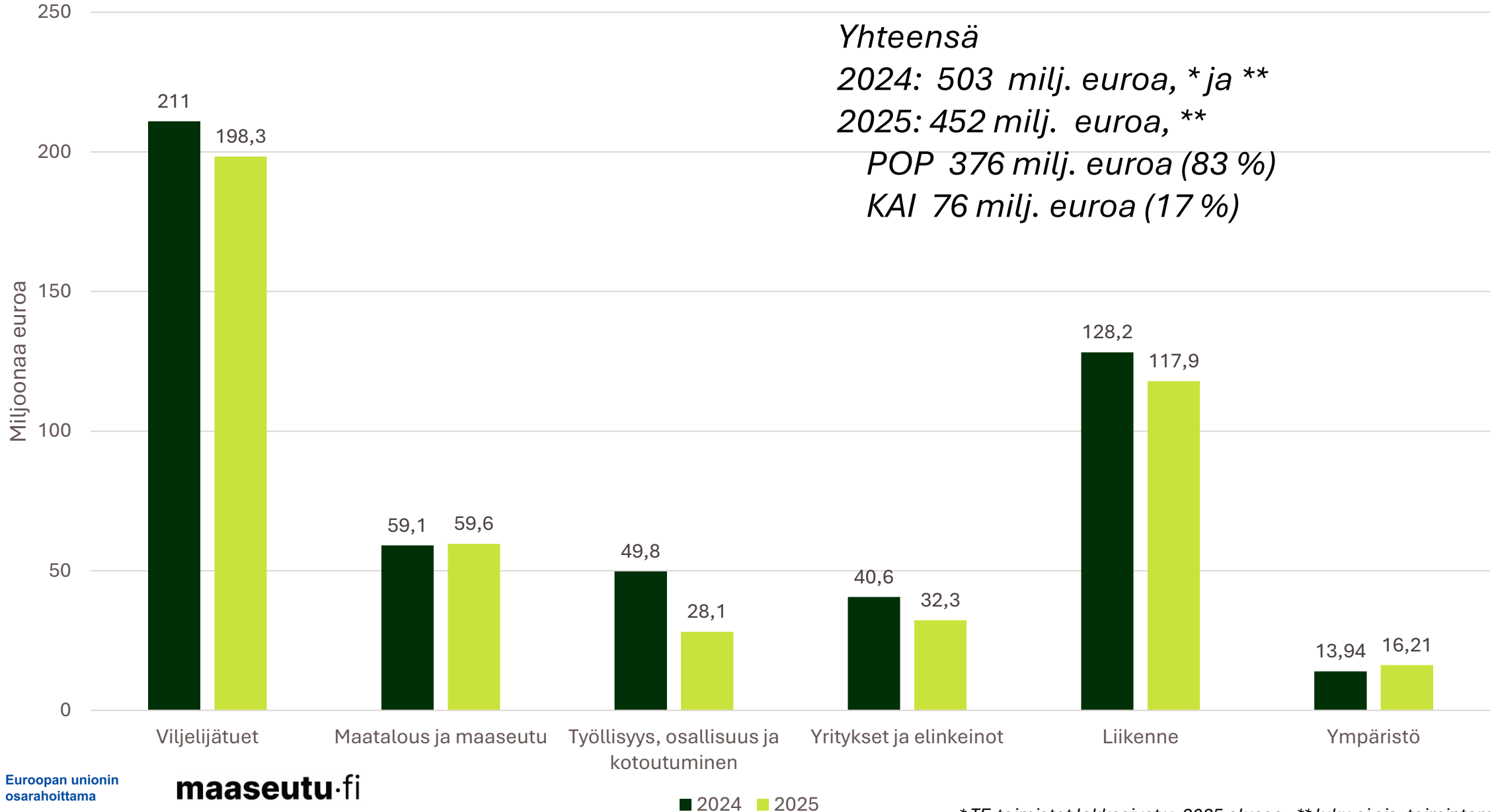
Maakuntaohjelma ja elinvoimakeskus: käytäntö

- Maakuntaohjelma 4.1 painottaa talouskasvua, yritysten uudistumista sekä elinkeinorakenteen monipuolistamista. Elinvoimakeskusta koskeva lainsäädäntö tukee tätä mandaatilla edistää TKI-toimintaa, kehittämistä ja investointeja sekä toimia aktiivisesti rakennemuutostilanteiden ennakoinnissa ja hallinnassa. Elinvoimakeskukseen tulossopimus korostaa erityisesti pk-yritysten kehittämistä, kasvupalveluiden koordinoitua ja alueellisten investointitiimien toimintaa. Elinvoimakeskuksilla on työkalut maatalouden rakenteellisen uudistumisen tukemiseen alueen kilpailukyvyn vahvistamiseksi.
- Maakuntaohjelma 4.2 korostaa osaamisen kehittämistä, koulutuksen ja työelämän kohtaantoa sekä työvoiman saatavuuden turvaamista. Elinvoimakeskuslaki antaa keskukselle tehtävät ennakoida osaamis- ja työvoimatarpeita, tukea koulutuksen ja työmarkkinoiden yhteyttä sekä edistää kansainvälistä rekrytointia. Tulossopimus vahvistaa elinvoimakeskukseen roolia alueellisen osaamistarpeiden analyysin ja koulutustoimijoiden yhteistyön koordinoijana

Maakuntaohjelma ja elinvoimakeskus: käytäntö

- Maakuntaohjelma 4.3 painottaa hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja toimivaa työelämää. Elinvoimakeskuslain mukaisesti keskus edistää kotoutumista, hyviä väestösuhteita ja työelämän laatua sekä ylläpitää alueellista työllisyystilannekuvaa. Tulossopimuksessa elinvoimakeskusille annetaan vastuita työmarkkinoiden toimivuuden vahvistamisesta, kotoutumisen seurannasta ja syrjimättömyyden tukemisesta alueellisessa yhteistyössä. Hyvinvointinäkökulmasta ohjelma korostaa maatalousyrittäjien jaksamisen tukemista ja maaseutualueiden palveluiden saavutettavuutta.
- Maakuntaohjelma 4.4 korostaa ilmastonmuutokseen sopeutumista, luonnon monimuotoisuutta, vesien tilaa ja vihreää siirtymää. Elinvoimakeskusilla on lakisääteiset tehtävät vesien- ja merenhoidon toimeenpanossa ja LUMO-ohjelmien valmistelussa. Tulossopimuksessa roolia täsmennetään puhtaan siirtymän investointien edistäjänä ja ilmastotavoitteiden toimeenpanon tukena. Lisäksi ohjelma painottaa maatalouden kestävyysvahvistamista, mitä elinvoimakeskus tukee CAP-tehtävillään ja luonnon monimuotoisuutta edistäväillä toimilla.

ELY-KESKUSTEN HALLINNONALAN RAHOITUS TOIMIALOITTAIN POHJOIS-POHJANMAALLE JA KAINUUSEEN 2024 – 2025, MILJ. EUROA

Lopuksi yhteenvetoa

- Elinvoimakeskuksilla ja maakuntaohjelmalla vahva kohtalonyhteys
- Toimintaa jokaisessa maakunnassa – olemme läsnä
- Elinvoimakeskus on vahva alueellinen ja ainoa valtion aluehallinnon toimija
- Elinvoimakeskus kokoaa valtion elinkeino-, maaseutu-, liikenne-, ympäristö- ja varautumistehtäviä yhden organisaation alle
- Elinvoimakeskuksen monialainen rakenne mahdollistaa kokonaisvaltaisen, yli sektorirajojen menevän aluekehityksen
- Vahvaa osaamista, korkea asiakastyytyväisyys
- Elinvoimakeskus toimii tiiviissä kumppanuudessa maakuntien, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa

Kiitos!

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Oulu: Veteraanikatu 1, 90130 Oulu

Kajaani: Kalliokatu 4, 87100 Kajaani

Ylivieska: Valtakatu 4, 84100 Ylivieska, asiointi ajanvarauksella

Puh. vaihde: 0295 036 100

Kirjaamo

kirjaamo.pohjois-suomi@elinvoimakeskus.fi

Postiosoite

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

00072 ELINVOIMAKESKUS

Elinvoimakeskus